

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

26 maart 2007

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het hergebruik van overheidsinformatie

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken,
Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
uitgebracht door de heer Jan Verfaillie**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Kurt De Loor.

Vaste leden:

de dames Hilde De Lobel, An Michiels, de heren Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Sonja Claes, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;

de heer Kurt De Loor, mevrouw Else De Wachter, de heer Jacky Maes;

de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Laurence Libert, de heer Francis Vermeiren.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Marie-Rose Morel, de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, mevrouw Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heer Stefaan De Clerck, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Luc Van den Brande;

de heren Dirk De Cock, Marcel Logist, Dany Vandenbossche;

de dames Patricia Ceysens, Vera Van der Borgh, de heer Paul Wille.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Kris Van Dijck;

de heer Christian Van Eyken.

Zie:

1077 (2006-2007)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie besprak op 20 maart 2007 het ontwerp van decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie.

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

1.1. Oorsprong

De *minister* verwijst naar de Europese Richtlijn van 17 november 2003. De Richtlijn vindt haar oorsprong in het streven van de Europese Gemeenschap naar de totstandkoming van een interne markt en de harmonisatie van de voorschriften en de praktijken die voorkomen in de onderscheiden lidstaten betreffende de exploitatie van overheidsinformatie. De Europese Unie wil vermijden dat er tussen de verschillende lidstaten stelsels ontstaan waardoor vervalsing van mededinging op de interne Europese markt zou ontstaan.

1.2. Algemene principes

Het principe bestaat er in dat, als de overheden hergebruik toestaan, dit moet gebeuren in overeenstemming met de (minimum)voorwaarden van de Richtlijn die omgezet werden in het decreet. Het principe is dus ook dat de bestuursinstanties hierover zelf beslissen.

De instanties beslissen zelf of ze hergebruik toestaan en voor welke documenten dit wordt toegestaan. Daartoe kunnen de instanties die reglementaire besluitvormingsbevoegdheid hebben een beslissing nemen via een formeel besluit. Voor de andere instanties kan het bevoegde orgaan bepalen of dit hergebruik toegestaan is volgens de statuten van de respectievelijke instantie. Voor wat betreft de ministeries van de Vlaamse Gemeenschap, is het de Vlaamse Regering die het hergebruik zal regelen via uitvoeringsbesluit.

Deze beslissing omvat het algemene kader dat hergebruik instelt alsook de bepaling van de bestuursdocumenten die voor hergebruik vatbaar zijn. Ook kan dat besluit reeds bepalen welke licentievoorwaarden op welke documenten van toepassing zijn. Dit hoeft niet noodzakelijk de vorm aan te nemen van een exhaustieve lijst; dergelijke ‘verordenende’ bepaling van de instantie kan stellen dat alle openbare bestuursdocumenten waarover de instantie be-

schikt voor hergebruik vatbaar zijn. Het staat de instantie dan nog vrij om bij een concrete aanvraag tot hergebruik, aan dit hergebruik een licentieverplichting te koppelen.

Deze optie past binnen het principe van respect voor de autonomie van de lokale besturen: conform het regeerakkoord moet waar mogelijk delegatie worden verleend aan de lokale besturen en autonome entiteiten. In lijn met de verzelfstandiging van bepaalde Vlaamse entiteiten en administraties werd dit principe dan ook voor hergebruik gerespecteerd, namelijk door hen zelf te laten beslissen of hergebruik van overheidsinformatie toegelaten is. Bovendien zijn de instanties zelf ook het best geplaatst om al dan niet over de feitelijke (eigen) situatie en historiek van hergebruik te oordelen.

Het nemen van een besluit dat een algemeen kader creëert voor die instantie om hergebruik toe te staan houdt geen verplichting in voor de desbetreffende instantie, maar is wel aan te raden. Indien geen dergelijk algemeen kader is uitgewerkt via interne richtlijn, reglement van inwendige orde of huishoudelijk reglement, verordenende regelgeving of andere daartoe geëigende procedure, zal de instantie telkenmale en geval per geval moeten oordelen of ze hergebruik toestaat en onder welke voorwaarden dit gebeurt. Dit komt geenszins de transparantie rond deze problematiek voor potentiële hergebruikers ten goede.

De optie om de instanties zelf te laten oordelen of hergebruik al dan niet toegestaan is, is een optie die ook in het federale wetsontwerp naar voor werd geschoven. Het zou overigens niet van transparantie getuigen als de federale overheden één spoor rond hergebruik zouden hanteren en de gemeenschappen/gewesten een ander. Dat zou er toe leiden dat de overheden, afhankelijk van de aard van de materie, onderworpen zouden zijn aan twee verschillende regimes inzake hergebruik.

De minister merkt op dat er niet voor werd gekozen deze regeling in te schrijven in het bestaande decreet inzake openbaarheid van bestuur, dit om contradicties te vermijden. De openbaarheid van bestuur en het hergebruik van overheidsinformatie hebben immers een andere finaliteit. Bovendien is het niet zo dat wat onder de openbaarheidsverplichting valt automatisch ook valt onder de regeling inzake hergebruik van overheidsinformatie. Ook zou een integratie van de hergebruiksregeling in het openbaarheidsdecreet de leesbaarheid van dit decreet niet ten goede komen.

De fundamenteel verschillende basisfilosofie tussen enerzijds het decreet openbaarheid van bestuur en anderzijds het decreet betreffende hergebruik van

overheidsinformatie komt ook tot uiting in andere elementen:

- het decreet openbaarheid van bestuur is gebaseerd op het recht van toegang tot bestuursdocumenten en regelt niet hoe hergebruik moet plaatsvinden;
- de Richtlijn bepaalt niet of er toegangsrecht moet zijn tot documenten maar enkel onder welke voorwaarden dit moet gebeuren;
- openbaarheid van bestuur vloeit voort uit de Grondwet, hergebruik komt voort uit een Europese Richtlijn; openbaarheid heeft aldus een juridisch-legale finaliteit aangaande de bescherming van grondrechten, terwijl hergebruik van overheidsinformatie ontstaan is vanuit een economisch-commerciële invalshoek.

2. Algemene bespreking

De heer *Jacky Maes* meent dat de voorgestelde regeling staat of valt met de wil of onwil van de betrokken overheid. Er is bijvoorbeeld geen verplichting tot creatie of voortzetting van de productie van documenten. De Richtlijn houdt eigenlijk geen enkele verplichting in. Wat is dan de relevantie van deze tekst?

De *minister* kan deze opmerking begrijpen. Hij doet opmerken dat wat de overheid aan informatie bezit in eerste instantie door die overheid zelf werd gecreëerd. Het gaat dan om aangelegde bestanden en allerlei verzamelde informatie. Het is dan aan de betrokken overheid om te beslissen die informatie al dan niet ter beschikking te stellen. Het gaat hierbij niet om een automatisch recht. De Europese Unie stelt wel dat wanneer zo'n recht wordt toegestaan, er een bepaalde uniformisering moet zijn en er onder gelijke voorwaarden procedures worden uitgewerkt om dat recht te verlenen.

De minister stelt nog dat dit ontwerp van decreet eigenlijk valt onder de bevoegdheid van de minister-president vanuit zijn bevoegdheid voor Overheidscommunicatie. Het ontwerp is evenwel uitgewerkt door de administratie Media. De oorspronkelijke optie was om alle overheidsinformatie te gaan inventariseren en uit te maken wat wel en wat niet onder de hergebruikregeling zou vallen. Uit een bevraging bleek echter dat dit een onmogelijke opdracht was die niet tot een goed resultaat zou leiden. Zowel bij de federale overheid als in andere Europese landen

heeft men er voor gekozen een procedure uit te werken maar het aan de bevoegde instantie over te laten om te beslissen de informatie waarover men beschikt al dan niet ter beschikking te stellen. Volgens de minister is dit de enige werkbare manier al begrijpt hij wel dat de voorgestelde regeling eerder procedureel dan inhoudelijk is.

Mevrouw *Linda Vissers* verwijst naar het advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur dat de voorgestelde regeling als een stap achteruit beschouwt. Men zal immers moeten werken met twee verschillende decreten. Er zijn een aantal onduidelijkheden weggewerkt, bijvoorbeeld wat de terminologie betreft, maar er blijven er nog een aantal over.

De spreker verwijst tevens naar het SERV-advies waarin voor een evaluatie wordt gepleit. Gezien de toepassing van het decreet in de toekomst voor problemen kan zorgen, vraagt mevrouw Vissers het advies van de SERV te volgen en binnen afzienbare tijd tot een evaluatie over te gaan.

Inzake de opmerking van de Hoge Raad dat men beter met één geïntegreerd decreet had gewerkt, verwijst de *minister* naar zijn toelichting: hij stelt dat beide regelingen – openbaarheid en hergebruik – op fundamenteel andere uitgangspunten zijn gebaseerd. Daarom vindt de regering het niet opportuun tot één regeling te komen. De terminologie werd inderdaad aangepast na de ingewonnen adviezen. Dat is ook de meerwaarde van zo'n adviesprocedure.

Wat de vraag naar een evaluatie betreft, stelt de minister dat er jaarlijks een gebundeld verslag van de beroepen zal worden gemaakt. Daarvan zal kennis kunnen worden genomen. Er moeten ook nog uitvoeringsbesluiten worden genomen. De minister is er geen voorstander van om in het decreet zelf in te schrijven dat er een evaluatie moet komen maar hij is wel bereid om over de ingevoerde regeling op gezette tijden een evaluatie te houden. De evaluatie van decreten, hun uitvoering en de handhaving ervan is overigens een prerogatief van het parlement. De minister is steeds bereid daarover het debat met het parlement te voeren. De jaarverslagen van de ingestelde beroepen bijvoorbeeld kunnen de aanleiding tot een discussie of vraagstelling vormen.

3. Artikelsgewijze bespreking

De artikelen 1 tot 23 worden zonder opmerkingen aangenomen met 7 stemmen bij 3 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie wordt aangenomen met 7 stemmen bij 3 onthoudingen.

De verslaggever,

Jan VERFAILLIE

De voorzitter,

Kurt DE LOOR
